

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžfk/45/2018
Identifikačné číslo spisu: 6017200572
Dátum vydania rozhodnutia: 22.10.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:6017200572.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a JUDr. Igora Belka, v právnej veci žalobkyne (sťažovateľky) CHEMI s.r.o., so sídlom Rudohorská 33, 974 11 Banská Bystrica, IČO: 475 075 94, právne zastúpená JUDr. Antonom Martausom, advokátom, so sídlom Jána Milca 788/5, 010 01 Žilina, proti žalovanému Finančnému riaditeľstvu Slovenskej republiky, so sídlom Lazovná 63, 974 01 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 101655933/2017 zo dňa 28. júla 2017, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/124/2017-85 zo dňa 31. januára 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Daňový úrad Banská Bystrica, ako prvoinštančný správny orgán, rozhodnutím č. 101312221/2017 zo dňa 13.06.2017 zamietol žalobkyňu podľa § 76 ods. 1 zákona č. 563/2009 Z.z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Daňový poriadok“) návrh na povolenie obnovy konania ukončeného právoplatným rozhodnutím Daňového úradu Banská Bystrica č. 104210136/2016 zo dňa 02.11.2016.

2. Na odvolanie žalobkyne žalovaný napadnutým rozhodnutím č. 101655933/2017 zo dňa 28.07.2017 prvoinštančné rozhodnutie daňového úradu potvrdil.

II.

Konanie na krajskom súde

3. Napadnutým rozsudkom krajský súd podľa § 190 zákona č. 162/2015 Správny súdny poriadok (ďalej len S.s.p.) žalobu ako nedôvodnú zamietol.

4. K žalobnej námietke, v ktorej žalobkyňa uviedla, že nečinnosť v daňovom konaní a vyrubovacím konaní nemôže byť dôvodom na zmietnutie návrhu na obnovu konania správny súd uviedol, že túto námietku nemožno považovať za dôvodnú. Dôvodom zamietnutia návrhu na obnovu konania, bolo nepreukázanie nových skutočností alebo dôkazov, ktoré vyšli najavo a mohli mať podstatný vplyv na výrok rozhodnutia, t. j. existovali už v čase rozhodovania, ale účastník konania ich nemohol uplatniť. Predmetnú skutočnosť žalobkyňa v administratívnom konaní nepreukázala a sama si zaviniła neuplatnenie v konaní. Žalobkyňou predložené dôkazy, nepredstavujú dôkaz, ktorým sa preukazuje splnenie podmienok na oslobodenie dodania tovaru od dane podľa § 43 ods. 5 zákona č. 222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 222/2004 Z.z.“)

5. Krajský súd konštatoval, že námietky žalobkyne nepreukázali dôvody pre obnovu konania v zmysle § 75 ods. 1 Daňového poriadku. Ani jeden z predložených dôkazov nemohol mať podstatný vplyv na výrok rozhodnutia a nebolo preukázané, že by žalobkyňa bez svojho zavinenia nemohla tieto predložiť v rámci daňového resp. vyrubovacieho konania. Takouto novou skutočnosťou alebo dôkazom, ktorý by mohol mať podstatný vplyv na výrok rozhodnutia, by museli byť dôkazné prostriedky v zmysle § 43 ods. 5 zákona č. 222/2004 Z.z., a teda muselo by ísť o kópie faktúr, doklady o odoslaní tovaru, kópie doklady o preprave tovaru, potvrdenie o prijatí tovaru odberateľom, prípadne poverenou osobou s presne vymedzeným obsahom, resp. inými dokladov, napr. zmluvou o dodaní tovaru, dodacím listom, dokladom o prijatí platby, dokladom o platbe za prepravu. Zároveň krajský súd poukázal na § 24 ods. 1 Daňového poriadku, kde dôkaznú povinnosť má daňový subjekt, ktorý preukazuje všetky skutočnosti a údaje uvedené v daňových priznaniach alebo v iných podaniach, ďalej skutočnosti o priebehu daňovej kontroly a daňového konania, na preukázanie ktorých je správca dane vyzvaný.

6. Krajský súd v zmysle § 139 ods. 2 S.s.p. zaujal stanovisko k podstatným žalobným námietkam žalobkyne, pričom za rozhodujúce považoval to, že v danom prípade nebolo hodnoverne preukázané, že dôkazy, ktoré boli súčasťou návrhu na obnovu konania boli spôsobilými v zmysle § 75 ods. 1 Daňového poriadku a mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie v pôvodnom konaní.

7. O nároku na náhradu trov konania rozhodol krajský súd podľa § 167 ods. 1 S.s.p. tak, že neúspešnej žalobkyni nárok na náhradu trov konania nepriznal.

III.

Konanie na kasačnom súde

8. Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v § 440 ods. 1 písm. f) a písm. g) S.s.p., v ktorej navrhla kasačnému súdu, aby napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zruší napadnuté rozhodnutia správnych orgánov a vec vráti prvoinštančnému správnenému orgánu na ďalšie konanie.

9. Sťažovateľka namietala, že sa krajský súd nezaoberal námietkou, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané na základe nepravdivých dôkazov. Sťažovateľka tiež namietala nesprávne právne posúdenie predmetných dôkazov a v nadväznosti na to aj na dôvod na obnovu konania v zmysle § 75 ods. 1 písm. a) Daňového poriadku.

10. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že súhlasí so závermi krajského súdu, a preto navrhol kasačnému súdu, aby napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu

11. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 S.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 S.s.p.), jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 22. októbra 2019 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

12. V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľka domáhala zrušenia rozhodnutí správnych orgánov, ktorými bol zamietnutý návrh sťažovateľky na obnovu konania, a preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj rozhodnutie prvoinštančného správneho orgánu a konania týmto rozhodnutiam predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľky sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu. Po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) sa kasačný súd stotožňuje so skutkovými závermi krajského súdu v tom rozsahu, ako si ich osvojil správny súd zo zistení uvedených žalovanými správnymi orgánmi ako aj sťažovateľom, ktoré sú obsiahnuté v administratívnom spise.

13. Podľa § 3 ods. 1 Daňového poriadku pri správe daní sa postupuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, chránia sa záujmy štátu a obcí a dbá sa pritom na zachovávanie práv a právom chránených záujmov daňových subjektov a iných osôb.

14. Podľa § 24 ods. 1 Daňového poriadku daňový subjekt preukazuje

- a) skutočnosti, ktoré majú vplyv na správne určenie dane a skutočnosti, ktoré je povinný uvádzať v daňovom priznaní alebo iných podaniach, ktoré je povinný podávať podľa osobitných predpisov,
- b) skutočnosti, na ktorých preukázanie bol vyzvaný správcom dane v priebehu daňovej kontroly alebo daňového konania,
- c) vierohodnosť, správnosť a úplnosť evidencií a záznamov, ktoré je povinný viesť.

15. Podľa § 24 ods. 2 Daňového poriadku správca dane vedie dokazovanie, pričom dbá, aby skutočnosti nevyhnutné na účely správy daní boli zistené čo najúplnejšie a nie je pritom viazaný iba návrhmi daňových subjektov.

16. Podľa § 24 ods. 3 Daňového poriadku správca dane preukazuje skutočnosti o úkonoch vykonaných voči daňovému subjektu, ktoré sú rozhodné pre správne určenie dane. Nie je potrebné dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo známe správcovi dane z jeho činnosti.

17. Podľa § 24 ods. 4 Daňového poriadku ako dôkaz možno použiť všetko, čo môže prispieť k zisteniu a objasneniu skutočností rozhodujúcich pre správne určenie dane a čo nie je získané v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Ide najmä o rôzne podania daňových subjektov, svedecké výpovede, znalecké posudky, verejné listiny, protokoly o daňových kontrolách, zápisnice o miestnom zisťovaní a obhliadke, povinné záznamy a evidencie vedené daňovými subjektmi a doklady k nim.

18. Podľa § 75 ods. 1 Daňového poriadku daňové konanie ukončené právoplatným rozhodnutím, okrem rozhodnutia, ktorým sa rozhodnutie zmenilo alebo zrušilo mimo odvolacieho konania podľa § 77 ods. 3, sa obnoví na návrh účastníka konania alebo z úradnej moci, len ak

- a) vyšli najavo nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré mohli mať podstatný vplyv na výrok rozhodnutia a nemohli sa v konaní uplatniť bez zavinenia účastníka konania,
- b) rozhodnutie bolo vydané na základe dôkazov, ktoré sa ukázali ako nepravdivé, alebo rozhodnutie sa dosiahlo trestným činom,
- c) rozhodnutie záviselo od posúdenia predbežnej otázky, o ktorej príslušný orgán rozhodol inak.

19. Podľa § 76 ods. 1 Daňového poriadku obnovu konania povoľuje alebo nariaďuje správca dane. Ak sa nepreukážu dôvody na obnovu konania podľa § 75 ods. 1, návrh na obnovu konania sa zamietne.

20. Podľa § 43 ods. 5 zákona č. 222/2004 Z.z. platiteľ je povinný preukázať, že sú splnené podmienky oslobodenia od dane podľa odsekov 1 až 4

- a) kópiou faktúry,
- b) dokladom o odoslaní tovaru, ak prepravu tovaru zabezpečí dodávateľ alebo odberateľ poštovým podnikom, alebo kópiou dokladu o preprave tovaru, v ktorom je potvrdené odberateľom alebo osobou ním poverenou prevzatie tovaru v inom členskom štáte, ak prepravu tovaru zabezpečí dodávateľ alebo odberateľ osobou inou ako poštovým podnikom; ak platiteľ takú kópiu dokladu o preprave tovaru nemá, prevzatie tovaru v inom členskom štáte je povinný preukázať iným dokladom,
- c) potvrdením o prijatí tovaru odberateľom alebo osobou ním poverenou, ak prepravu tovaru vykoná dodávateľ alebo odberateľ; toto potvrdenie musí obsahovať
 1. meno a priezvisko odberateľa alebo názov odberateľa a adresu jeho sídla, miesta podnikania, prevádzkarne, bydliska alebo adresu miesta, kde sa obvykle zdržiava,
 2. množstvo a druh tovaru,
 3. adresu miesta a dátum prevzatia tovaru v inom členskom štáte, ak prepravu tovaru vykoná dodávateľ, alebo adresu miesta a dátum skončenia prepravy, ak prepravu tovaru vykoná odberateľ,
 4. meno a priezvisko vodiča pozemného motorového vozidla uvedené paličkovým písmom a jeho podpis,
 5. evidenčné číslo pozemného motorového vozidla, ktorým sa uskutočnila preprava tovaru, a
- d) inými dokladmi, najmä zmluvou o dodaní tovaru, dodacím listom, dokladom o prijatí platby za tovar, dokladom o platbe za prepravu tovaru.

21. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu potom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu a s prihliadnutím na ustanovenie § 461 S.s.p. dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku. S týmito sa kasačný súd stotožňuje v celom rozsahu.

22. Na to, aby bolo možné vyhovieť návrhu na obnovu konania sa vyžaduje existencia aspoň jedného z taxatívne stanovených dôvodov na obnovu konania. V rámci obnovy konania nie sú prípustné iné dôvody, a preto, ak by boli uplatnené takéto dôvody, správny orgán by musel takýto návrh zamietnuť. Novými skutočnosťami alebo dôkazmi sa rozumejú také skutočnosti alebo dôkazy, ktoré účastník v pôvodnom konaní nemohol uplatniť vôbec, pretože ich v tom čase nepoznal, alebo ich bez vlastnej viny nemohol uplatniť, zároveň treba zdôrazniť podstatnú okolnosť, že novými skutočnosťami sú také skutočnosti, ktoré nastali do vydania pôvodného rozhodnutia správneho orgánu, pretože len na tieto okolnosti mohol správny orgán prihliadať. Súčasne musí byť splnená podmienka, že nové skutočnosti a dôkazy mohli mať podstatný vplyv na rozhodnutie, to znamená, že správny orgán by pri existencii týchto skutočností a dôkazov v konaní rozhodol úplne inak, ako rozhodol bez nich. Môže ísť napríklad o výpoveď svedka, o ktorom sa účastník dozvedel až po právoplatnom skončení správneho konania a ktorý svojou výpoveďou a tvrdeniami môže zmeniť náhľad správneho orgánu na danú vec a zmeniť i jeho rozhodnutie, výpoveď svedka, ktorý bol v čase správneho konania mimo dosahu, teda nebolo možné ho vypočuť a dôjsť tak k správnym a úplným záverom, listinné dôkazy, ku ktorým sa účastník konania dostal až po ukončení veci a ktoré majú vplyv na rozhodnutie vo veci, a o ktorých v čase konania nevedel, listinné dôkazy, ktoré boli v čase konania pre účastníka nedostupné a pod. Túto okolnosť musí vždy posúdiť správny orgán podľa konkrétnych okolností prípadu. „Obnova konania z dôvodu, že rozhodnutie bolo vydané na základe dôkazov, ktoré sa ukázali ako nepravdivé, nemôže byť z dôvodu subjektívneho tvrdenia alebo pocitu žalobcu. Nepravdivosť týchto dôkazov musí byť objektívne preukázaná napr. právoplatným rozhodnutím súdu o falšovaní dôkazu, alebo o krivej svedeckej výpovedi.“ (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžf/68/2014).

23. V danom prípade však uvedené kumulatívne podmienky na povolenie obnovy konania splnené neboli. K napadnutému rozhodnutiu č. 104210136/2016 zo dňa 02.11.2016 kasačný súd uvádza, že bolo vydané na základe absencie dôkazov preukazujúcich, že sú splnené podmienky pre oslobodenie od dane podľa § 43 zákona č. 222/2004 Z.z. Predložené nové dôkazy nepredstavujú doklady, ktorými sa preukazuje splnenie podmienok oslobodenia dodania tovaru od dane v zmysle § 43 ods. 5 zákona č. 222/2004 Z.z., a preto nemajú podstatný vplyv na výrok rozhodnutia č. 104210136/2016 zo dňa

02.11.2016. Sťažovateľka mala v konaní právo vyjadriť sa k zisteniam uvedeným v protokole č. 104010323/2016 zo dňa 29.09.2016 a označiť dôkazy preukazujúce jej tvrdenia, ktoré nemohla uplatniť v priebehu daňovej kontroly, čo však sťažovateľka neurobila. Sťažovateľka rovnako nereagovala na výzvy a oznámenia správcu dane na predloženie dokladov preukazujúcich splnenie podmienok oslobodenia od dane v zmysle § 43 zákona č. 222/2004 Z.z.

24. Vyhlásenie V. G. zo dňa 02.12.2016, oznámenie o spáchaní zakázaného skutku zo dňa 10.01.2017, daňové priznanie zo dňa 10.01.2017 ani podací listok zo dňa 10.01.2017 tiež nemožno považovať za nové dôkazy, ktoré sa nemohli v pôvodnom konaní uplatniť, pretože počas daňovej kontroly ani počas vyrubovacieho konania tieto dôkazy neexistovali. K vyhláseniu V. G. kasačný súd dodáva, že zmena jeho vyjadrenia sama o sebe nepredstavuje dôvod na obnovu konania podľa § 75 ods. 1 písm. a) Daňového poriadku a tiež neznamená, že napadnuté rozhodnutie správcu dane bolo vydané na základe nepravdivých dôkazov. Samotné odôvodnenie sťažovateľky, týkajúce sa dôvodu neskoršieho predloženia týchto dokladov, považuje kasačný súd za nedostatočné, pretože sťažovateľka nepreukázala, že predložené doklady sa nemohli v konaní uplatniť bez jej zavinenia.

25. Z uvedených dôvodov vyhodnotil kasačný súd postup správcu dane, ktorý zamietol návrh na povolenie obnovy konania, ako správny.

26. K námietkam sťažovateľky kasačný súd dáva do pozornosti, že integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04). Kasačný súd má za to, že krajský súd sa posudzovanou vecou dôsledne zaoberal, vysporiadal sa s podstatnými námietkami sťažovateľky a vyvodil správne skutkové aj právne závery, ktoré náležite aj odôvodnil, pričom dospel k správnym a nepochybným záverom o zákonnosti preskúvaného ak aj prvoinštančného rozhodnutia.

27. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že s právnymi námietkami sťažovateľky sa krajský súd v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde, a preto námietky uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil najvyšší súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 S. s. p. ako nedôvodnú zamietol.

28. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľke, ktorá v tomto konaní nemala úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S. s. p.) a rovnako aj žalovanému nárok na ich náhradu nepriznal v súlade s § 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 168 S. s. p.

29. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.